

УДК 821.161.2–1.09”19”О.Теліга

МІЖ ДВОМА БЕРЕГАМИ (ТЕМАТИЧНА СВОЄРІДНІСТЬ ЛІРИКИ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ)

Тетяна Голембовська

*Ужгородський національний університет,
вул. Підгірна, 46, Ужгород, Україна*

Розкрито тематичну своєрідність лірики Олени Теліги – української поетеси-революціонерки, яка, виконуючи завдання Організації Українських Націоналістів в окупованому гітлерівцями Києві, була знищена гестапо в Бабиному Яру у віці неповних 35 літ, залишивши нам у спадок всього 38 ліричних поезій.

Ключові слова: тематика, любовний мотив, громадянська лірика, профетична поезія.

Як вдалося Олені Телізі на невеликій текстовій площі (її спадщина нараховує всього 38 ліричних творів) досягти такої вражаючої різнобічності ліричних почуттів, окреслити настільки широкі тематичні горизонти? Приваблива і хвилююча, легка й доступна для синкретичного читачького сприймання, тематична своєрідність лірики О. Теліги залишається непростою для аналітичних дефініцій, породивши довгий шлейф суперечливих міркувань. Якщо, скажімо, чимало критиків з подивом констатувало, що в поетичній спадщині О. Теліги не так вже й багато патріотичної лірики в її звичному, традиційному вираженні, то Дмитро Донцов зумисне наголошував на незвичайній енергійності творів з громадянською тематикою [1]. Особисто мені близька позиція Юрія Шереха (Шевельова), який відкинув арифметичні підрахунки в галузі тематики: «Можна творити поезію високого патріотизму, ні разу не вживши слів – батьківщина або вітчизна; можна пройняти творчість палкою любов'ю до України, ні разу не вживши слово Україна; можна писати пристрасні любовні поезії, не вживши слів любов чи кохання. Бо поезія не називає, а пориває... Це добре знала Олена Теліга» [3, с. 452].

Експресивний вираз думок і почуттів сторожкої душі української поетеси нелегко піддається інтерпретації, й тому за основне завдання цієї статті я поклала вироблення методики тематичного картографування ліричної творчості поетеси.

Вже в першій відомій поезії Олени Теліги «Весняне» («Розцвітають кущі ясміну...»), що була опублікована 1929 року, можна спостерегти тематичне ядро, з котрого розгорнулися найрізноманітніші мотиви в пізнішій творчості поетеси – саме так, як з джерела народжується ріка. Під тематичним ядром я маю на увазі універсальну конфліктну ситуацію, коли *внутрішній світ ліричного «я»* з його почуттями, переживаннями, роздумами, настроями, вступає в діалог із *зовнішнім світом*, переповненим подіями, кольорами, постатями, обличчями. Між обома

світами виникає напруга, бо ліричне «я» шукає в безмежному зовнішньому світі свого неповторного, унікального щастя.

У «Весняному» об'єктом прагнень героїні є кохання. Мрійлива й водночас енергійна, вона ставить до зовнішнього світу максималістські вимоги, тужить за повнотою особистого щастя, хоч усвідомлює, що ця мета може бути недосяжною:

Цілий день я проброджу марно,
Не зустрівши очей твоїх... [3, с. 37]

Можна погодитися з Ю. Шерехом, що «поезія Олени Теліги виросла з альбомної поезії» [4, с. 307]. Читаючи інтимну лірику О. Теліги в тому хронологічному порядку, в якому вона виходила з-під пера поетеси, зауважуєш, як з часом змінюється внутрішній світ героїні, наповнюючись дедалі багатшим настроєво-емоційним змістом. Вступний акорд до лірики О. Теліги – поезія «Весняне» – вибухає коханням, молодістю, оптимізмом, вірою в майбутнє. Настрій ще не затьмарений розчаруваннями. Навіть не зустрівши в натовпі очей коханого, лірична героїня не засмучується, плекаючи надію, що він їй присниться. Поезія випромінює позитивну енергію, здається, ніби вона писана під шквальним поривом емоцій. Мотив взаємного кохання підкреслено рядками, які характеризують настрій героїні і надають поезії радісного забарвлення:

Розцвітають кущі ямину,
Грає сонце в височині!
.....
І не вітряно, і не хмарно,
Все заповнює весняний сміх [3, с. 37].

Наступна поезія «Тільки вечір злітає на місто», що була опублікована зразу після поетичного твору «Весняне», має вже інший, драматичніший, настрій. Кохання, що тут оспівується, не таке веселе і безтурботне. Затьмарене воно розлукою, і довгими зимовими вечорами лірична героїня згадує «всі слова, що почула від нього» [3, с. 14]. Експресивне образне мовлення характеризує героїню як сміливу, непокірну особистість, яка не боїться перешкод і за своє щастя, за любов боротиметься наперекір невдачам («Хай назустріч ідуть мені люди, / Хай цілує непроханий вітер!» [3, с. 14]). Для смислового виділення зображуваного і підсилення його естетичного ефекту, О. Теліга вдається до таких засобів, як метафора і контраст:

Хоч на вулиці зимно та сніжно,
Хоч шумить надокучливе місто,
Я зберу обережно та ніжно
Всі ці згадки в безцінне намисто [3, с. 14].

Зіткненням контрастних мотивів – засніженої холодної вулиці і гарячих почуттів, що переповнюють серце ліричної героїні, підкреслено унікальність, винятковість її мрії, а саму мрію увиразнено метафоричним образом безцінного

наміста: інші зустрічі забудуться, а ця – єдина і неповторна – назавжди залишиться в серці.

В інтимній ліриці О. Теліги тематично схожими, але ідейно відмінними є дві поезії, створені в різний час: ліричний монолог «Мужчинам» (1932) і полемічна поезія «Відповідь» (1935). Лейтмотив обох творів – місце жінки в житті чоловіка.

Не зірвуться слова гартовані, як криця,
І у руці перо не зміниться на спис,
Бо ми – лише жінки [3, с. 20].

Так починається поезія «Мужчинам». У ній лірична героїня бачить жінку вірною, ніжною подругою чоловіка, яка допомагає йому ласкавим словом, доброю порадою, захоплюється сміливістю, рішучістю чоловіка, готова по його слідах піти хоч на смерть.

Натомість поезія «Відповідь» є водночас і продовженням, і запереченням поезії «Мужчинам». Це – вірш-виклик. Спочатку тут підтверджується стереотипне уявлення про те, що жінці «...не до лиця / З мечем в руці і з блискавками гніву, / Військовим кроком, з поглядом ловця, / Іти завзято крізь вогонь і зливу» [3, с. 41]. Цю банальну тезу розгортає й наступна строфа, наповнюючи читача заспокійливою гармонією, заколискуючи звичним спокоєм:

Ми ж ваша пристань – тиха і ясна,
Де кораблями – ваші збиті крила.
Не Лев, а Діва – наш відвічний знак.
Не гнів, а ніжність – наша вічна сила [3, с. 33].

Та вже у третій строфі читач починає здогадуватися, що цей гімн чоловікам сповнений гіркою іронією, а уславлення жіночої покірності і пасивності – вдаване. Насправді героїню вже не задовольняє традиційний образ жінки. Вона з наростаючим боєм згадує про «ослабілі руки» лицарів, які не втримали зброю, і її серце заливає хвиля обурення проти давніх звичаїв, які відводять жінці отаку пасивну роль – чекати коханого, хвилюючись за нього, в той час, як він, можливо, стоїть віч-на-віч зі смертю. Героїня хоче бути не просто товаришкою, а соратницею на полі бою:

І рвуться пальці – довгі і стрункі,
Роздерти звички, як старі котари,
Щоб взяти зброю з вашої руки
і вдарить твердо – там, де треба вдарить [3, с. 33].

Порівнюючи ці тематично подібні поезії, помічаємо, що в пізнішому творі героїня значно змужніла, стала рішучішою, сміливішою, безстрашною.

До речі, роздумами про те, якою має бути справжня жінка, О. Теліга присвятила публіцистичну статтю «Якими нас прагнуть?», надруковану у «Віснику» того ж 1935 року, що й поезія «Відповідь». Як і в ліричному творі, тут прозвучала терпка іронія з приводу поширених серед українських чоловіків-

літераторів уявлень про тип жінки-рабині. Такими ж збитими стереотипами виявилися й уявлення про жінку-матір, жінку-дружину, берегиню домашнього вогнища. За словами поетеси, українська жінка «вже не хоче бути ні рабинею, ні “вампом”, ні амазонкою. Вона хоче бути Жінкою. Лише такою жінкою, що є відмінним, але рівновартісним і вірним союзником мужчини в боротьбі за життя, а головне – за націю» [3, с. 77].

У поезії «Чужа весна» (1932) також звучить любовний мотив, але почуття тут не палке й віддане, як у попередніх творах – тут воно не дозволене, заборонене етичним імперативом. У перших двох строфах бачимо очима ліричної героїні міське довкілля: яскраво освітлені вулиці, сповнені гуркоту трамваїв та шуму авт, і порожні провулки, якими щовечора повертається вона додому, а наступні дві строфи занурюють читача у внутрішній її світ, даючи змогу зрозуміти стан стривоженої душі, яка на свої почуття наклала табу, бо перешкодою для взаємин став духовний розбрат: «ти для мене чужий, не з єдиного краю, а тому не затерти поплутані межі» [3, с. 36]. Про яку єдність тут йдеться? Очевидно, не лише про спільність етнічного походження, а й про духовну солідарність. Хоч юнак, з яким вона зустрічається, їй не байдужий (саме почуттям симпатії можна витлумачити схвильований стан дівчини – «мої кроки і серце застукують гулко»), але вона мусить «твердо й безжалісно знати, що не зродиться полум'я з вогнених блисків» [3, с. 36].

Якщо в першій відомій поезії О. Теліги «Весняне» юна героїня, здається, пожертвувала би всім заради кохання, то в «Чужій весні» вона жертвує самим коханням! Якщо в ранніх віршах найдорожчим було почуття до коханого, то тепер найціннішою для неї стала любов до Батьківщини. Але вітально-еротичного світосприйняття поетеса не втратила, просто воно стало серйознішим, дорослішим. Наприклад, вірш «Сьогодні кожний крок хотів би бути вальсом» (1934) наскрізь пройнятий радісною любов'ю до життя, до коханої людини. Лірична героїня усміхнена, щаслива, переповнена глибокими почуттями:

Любов – лише тобі... А це її уламки,
Це – через край вино... [3, с. 18]

Хоча сама поезія панівним своїм настроєм і провідним мотивом нагадує дебютну поезію «Весняне», проте там, у дебютній поезії, не було навіть натяку на те, що щастя може бути забагато – йшлося лише про очікування любові. Різниця між датами публікації цих поезій – шість років, однак, якщо в дебютному вірші ми бачили шукачку щастя, то в поезії 1934 року появились іронічні й журливі інтонації, помітно забарвивши змінене ставлення героїні до кохання.

Ще один, зовсім відмінний, настрій наявний у поезії «Я руці, що біла, не пробачу...» (1935). Якщо в попередніх творах з любовними мотивами перепліталися погідні настроєві стани й філософські роздуми, то тут описано конкретний момент розчарування. Лірична героїня представлена вже не як ніжна, сповнена надій дівчина, а як амбітна жінка, котра не погоджується бути підвладною чоловікові і всі колишні свої почуття до нього «у гордість замінила».

Водночас, сповнена шляхетної самоповаги, вона не є жорстокою до коханого кривдника, зберігаючи в глибині душі святість почуття любові:

Але навіть за твою шпіцруту
Слів отруйних я тобі не шлю,
Бо не вмію замінять в отруту
Відгоріле, соняшне «люблю» [3, с. 15].

У цьому творі конфліктну ситуацію перенесено на образну площину воєнних баталій: мотив гордої любові виражений за допомогою «військової» лексики: *переможний бич, шпіцрута, стріли затруті*. Конфлікт закоханих асоціюється в уяві читача з протистоянням двох войовничих племен. Подібні засоби драматизації любовного мотиву використано і в інших поезіях О. Теліги, як-от «На п'ятім поверсі» (1934) і «Вечірня пісня» (1935). Особливо це помітно у «Вечірній пісні», в якій «військова» лексика винесена в кінець вірша, на місце клаузули, де отримує особливий ритмічний і логічний наголос:

Тобі ж подарую зброю:
Цілунок гострий, як ніж.
.....
Уста рішучі, як вистріл,
Тверді, як лезо меча [3, с. 22].

Обидва щойно названі твори об'єднує мотив, який уже фігурував у попередніх поезіях: особлива любов, яка спонукає жінку підтримувати свого чоловіка скрізь і завжди: вибухати гнівом, коли той зазнає поразки, і сяяти радістю, коли він перемагає. У «Вечірній пісні» бачимо героїно сильною, мужньою; вона прагне розділити втому, нещастя свого коханого, щоб йому було легше:

Зложи на мої коліна
Каміння жорстоких днів,
І срібло свого полину
Мені поклади до ніг [3, с. 22].

Мотив такої ж відданої любові наявний у третій частині триптиху «Чорна площа»:

На чолі твоїм темний знак,
Кров червона тече струмками,
Та тепер я – за двох міцна
І за двох – підіймаю камінь [3, с. 44].

Чи не варто вважати появу мотиву боротьби в надрах ранньої любовної лірики – проникливої, схвильованої, експресивної – симптомом зародження іншого, спорідненого, мотиву любові до Батьківщини? Першою поезією, в якій можна розпізнати зародки патріотичного лейтмотиву була вже згадана «Чужа

весна» (1932). Якщо розтлумачити цей твір у плані конфлікту між інтимними і громадянськими почуттями ліричної героїні, котра інтереси Батьківщини ставить вище особистих, то можна припустити, що «Чужа весна» дала поштовх для розвитку патріотичних мотивів, так як поезія «Весняне» стала моделлю для любовних мотивів.

Найранішою поезією з виразним громадянським звучанням є «Пломінний день» (1932). Сама О. Теліга жартома назвала цей ліричний шедевр своєю першою «патріотичною спробою». Твір розповідає про визначний час у житті героїні, коли душа «грає і тікає на шляхи великі». «Пломінний день» – це момент осмислення свого шляху в житті, гріке усвідомлення того, як мало для самих українців не раз означає Україна: співвітчизники змирилися з тим, що живуть не в вільній державі, а героїня змиритися не хоче й не може. У цій поезії вперше, неначе вулкан, вибухнуло бажання жити яскраво, бурхливо, яке поодинокими іскрами пробивалося раніше в інтимній ліриці:

Все чекаю на гарячий подих, –
Геній людський чи лише випадок –
Щоб застигли і покірні води
Забурлили водоспадом [3, с. 11].

Першою поезією, в якій прозвучав бунт проти підневільного життя в ситих, сірих, оспалих буднях, був «Сонний день», написаний переламного 1932 року. Твір дуже відрізняється від інших поезій з подібним мотивом, що були створені пізніше. Спершу тут іронічно розповідається про перевагу спокійного життя:

Мрії, спогади – все згоріло...
Легко жить без великих хотінь! [3, с. 12]

Та ось під впливом сильної, захоплюючої особистості свого друга і хвилюючої його розповіді «про козацькі степи й станиці / і про все, що лише присниться / не на рідній землі» в ліричній героїні прокидається бажання активної дії, високих життєвих злетів. Так раптово розвіявся сон буденщини і народилася романтика визвольних стремлень:

...кожне із слів яскравих
Обірвалось на душу мляву
Ніби весла на став.
Сну нема! [3, с. 12]

У пізнішій творчості О. Теліги вітаїстичний мотив протесту проти сірих буднів і бажання жити на повну потужність, з радіщами і з печалями, зустрічається в багатьох поезіях («На п'ятім поверсі», «Махнуть рукою! Розіллять вино», «Усе – лише не це! Не ці спокійні дні...» та ін.). Усі ті твори об'єднує бажання *жити* в повному розумінні того слова – як його розуміла О. Теліга. Життєлюбні поезії сповнені рішучості, енергійності, рвучкості і мають антиміщанське спрямування. Інколи здається, що затишні сімейні будні були для поетеси в'язницею, з якої вона хотіла вирватися, так як невільник бажає здобути

свободу. Наприклад, у ліричній присвяті «Чоловікові», переплітаються мотив бунту проти комфорту міщанської родини і провісницьке прозирання в долю особисту і загальноукраїнську. Вся поезія пройнята одним настроєм, у кожній строфі звучить заперечення буденного спокою і виражено порив у грізне, але бажане невідоме, яке змінить життя героїчної особистості й історію її нації:

Що нам щастя солодких звичок
У незмінних обіймах дому!
Може, завтра вже нас відкличе
Каноада грізного грому! [3, с. 23]

Непереможне бажання жити яскраво й небуденно у двох пізніших поезіях «Махнуть рукою! Розлинь вино!» та «Усе лише не це! Не ці спокійні дні!» виражене пронизливо, наче відчайдушний порив авантурної душі, якій понад усе потрібні рух і небезпека, а єдиним приємним відпочинком після такого бурхливого життя вона вважає смерть.

Поезії вітаїстичної тематики мають безліч смислових та емоційних відтінків. Скажімо, виразні політичні мотиви звучать у поезії «Засудженим» (1932), що має форму звернення до загиблих бойовиків ОУН Василя Біласа і Дмитра Данилишина, яких польська влада прирекла до смертної кари. Лірична героїня обурена тим, що співвітчизники спокійно спали того світанку, коли молоді герої збиралися вмерти; вона виражає глибокий жаль і біль, які викликали дві мученицькі смерті:

А тепер наші і душі топчуть, і ранять
Ваші кроки останні по зимній землі [3, с. 53].

Ця втрата не була марною, бо надихнула в революційні шеренги нові юні сили:

І піти по слідах ваших скошених кроків
Рвучко тягнуться сотні окриленних ніг [3, с. 53].

В останній строфі, для увиразнення героїчних постатей юнаків, котрі пішли на смерть, використано засіб контрасту: протиставлено *тишу* над могилою – і *хвилювання* в рідному краю, *скошені* кроки знищених героїв – і марш сотень *окриленних* ніг тих завзятих людей, котрі горять бажанням помститися за несправедливу смерть. Очевидно, в шеренги молодих бійців за свободу людини й нації стала і сама поетеса. Й хоча поезій з відвертими політичними мотивами в О. Теліги небагато, напружене підпільне життя залишило на її творчості помітний слід. Щоправда, рідше трапляються тут повчальні, закличні чи наказові риторичні інтонації, як-от у творі «Усе – лише не це...»:

Ти в тінь не йди. Тривай в пекучій грі
В сліпуче саяво не лякайся дивиться... [3, с. 48]

За словами Юрія Коваліва, «героїзм як найвища чеснота, як взірць людської гідності – то визначальний орієнтир її життя і творчості, тісно пов'язаних із боротьбою за національне визволення рідного народу» [2, с. 100]. У поезії «Поворот», що написана того ж переламного для поетеси 1932 року, ліричне «ми» є не просто оптимістично налаштованою спільнотою молодих патріотів, яка підвладна лише романтичному настрою і прямує до величної мрії, не задумуючись про перешкоди на обраному шляху. Ні, героїчні постаті О. Теліги добре усвідомлюють і небезпеку своїх дій, і те, що мрії можуть не збутися:

Чекає все: і розпач, і образа,
А рідний край нам буде – чужиною [3, с. 17].

Але оптимізму у цьому творі, як і у багатьох інших, дуже багато, адже в ньому йдеться про неминуче здійснення заповітної мрії – повернення на визволену Батьківщину:

І те, що було мрією роками,
Все обернеться в дійсність і можливість... [3, с. 17]

Щоби підкреслити, наскільки для ліричної героїні важливе це повернення, в поезії використано повтор займенників «наш», «свій», які вказують на міцний зв'язок ліричної героїні з Батьківщиною:

Подумать тільки: *наші* села і люди,
А завтра прийдемо до *свого* міста!
Захоплять владно зголоднілі груди
Своє повітря – тепле та іскристе [3, с. 17].

Оптимістичний фінал цієї поезії звучить як пророче видіння, яке неминуче збудеться:

Заметемо вогнем любови межі,
Перейдемо убрід бурхливій воді,
Щоб взяти повно все, що нам належить,
І злитись знову зі своїм народом [3, с. 17].

Цей ліричний монолог, викладений з використанням граматичного майбутнього часу, вказує на те, що хоча лірична героїня є емоційною, рвійною, але водночас і передбачливою, вольовою, рішучою людиною, яка буде далекоглядні плани на майбутнє, розвиває стратегію життя власного і життя всієї нації.

Вражаюче передбачення власної долі знаходимо і в поезії «Лист» (1936) та інших творах О. Теліги. Як висловився ідейний наставник і друг поетеси Д. Донцов, «мала вона в високій степені загострений зір поетів з Божої ласки. Бачила духовними очима, за доступним тілесному оку світом з його видимими змислами контурами – укриту, невидиму суть явищ» [1, с. 603]. Пророкиччі візії вказують на те, що поетеса готувала себе до майбутнього свого призначення і героїчний її чин у Києві, був вистражданим душею і вигостреним духом тієї

сильної жінки. У профетичній поезії О. Теліги, як і, до речі, у Тараса Шевченка («Мені однаково...») та Василя Стуса («Як добре те, що смерті не боюсь я...»), вражає непояснена, майже містична точність творчого передбачення, коли лірично виражені пророчі передчуття невдовзі справилися в реальній дійсності – у житті поета і його країни.

Якими ж є основні особливості поетичної семантики О. Теліги? Образно висловлюючись, її поезія нагадує ріку з неоднаковими берегами, які, скажімо, має Дніпро біля Канева: один берег високий і крутий – це інтимна, любовна лірика, а протилежний – пологий і тому, можливо, спершу не надто примітний, зате вабить око й уяву широченними просторами, що простяглися ген аж до далекого обр'ю – то лірика громадянська. Але ж як рвучко вирують схвильовані поетичні течії між обома берегами, як стрімко несуть вони читача – аж дух захоплює від швидкості і яскравих краєвидів! У такому бурхливому вируванні ліричних почуттів важко розрізнити окремі тематичні струмені, що злилися в єдиному ліричному плині. Та й чи не змішалися вони ще у верхів'ях поетичної ріки? Адже і особистісна, і громадянська її лірика впливають з одного й того ж джерела – творчої індивідуальності непокірної поетеси-революціонерки...

Любовна лірика О. Теліги за стислий час (різниця між публікаціями першої та останньої її поезії – одинадцять років) зазнала помітних змін. Її тематика ускладнювалася, вводилися нові конфлікти, напружувалася ситуація, лірична героїня ставала сильнішою, безстрашнішою. Згодом між двома тематичними берегами стрімкої ліричної ріки появляються поезії на політичну і філософську тематику, з антиміщанськими і провісницькими мотивами. Якщо в любовній ліриці з плином часу виринали твори, писані під впливом розчарувань, то у громадянській поезії дедалі сильнішими ставали особистісні, навіть автобіографічні, інтонації, профетичні мотиви очікування героїнею неминучого свого вищого призначення.

Здебільшого її поезія адресована не натовпу, а конкретній людині, й тому в читача складається враження, що саме він і є цим адресатом – з ним лірична героїня ділиться своїми думками, почуттями, переживаннями, в яких інтимні і політичні мотиви не лише нерозривно зв'язані, переплетені, а й споріднені. У плані вираження поетеса образно викладає широку, точно не окреслену тематику, конкретизація якої залежить від читача. Переважно це вірші символіко-метафоричного характеру, змістові межі яких нечітко визначені, розмиті. Й лише окремі ключові слова чи фрази підтверджують наші здогади про те, яке саме почуття є провідним мотивом твору – любов до Батьківщини чи до коханої людини.

...Ріка її глибокої й повноводої лірики струменіє між двома тематичними берегами, а між ними вирує чимало різноманітних мотивів – вони зливаються в єдиному інтелектуально-емоційному потоці проникливої і правдомовної «Душі на сторожі», яка думає й переживає, любить і ненавидить, не залишаючи байдужим і свого читача.

Список літератури

1. *Донцов Д.* Поетка вогняних меж / Д. Донцов // Українське слово : хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. – К. : Рось, 1994. – Кн. II. – С. 600–607.
2. *Ковалів Ю.* Олена Теліга / Ю. Ковалів // Історія української літератури ХХ століття : у 2-х кн. – К. : Либідь, 1994. – Кн. II, ч. 1.
3. *Теліга О.* Збірник / О. Теліга; ред. О. Жданович. – К.–Париж–Лондон–Торонто–Нью-Йорк–Сідней : Фондація ім. О. Ольжича, Вид-во ім. О. Теліги, 1992.
4. *Шерех Ю.* Не для дітей / Ю. Шерех // Шерех Ю. Пороги і запоріжжя : Література. Мистецтво. Ідеології: у 3 т. / Ю. Шерех. – Харків : Фоліо, 1998. – Т. I.

**BETWEEN TWO BANKS
(THEMATIC PECULIARITY OF OLENA TELIHA'S LYRICS)****Tet'ana Holembovs'ka***National University of Uzhhorod,
Pidhirna Str., 46, Uzhhorod, Ukraine*

The article reveals the thematic peculiarity of the lyrics by Olena Teliha, who is a Ukrainian revolutionary poetess. Fulfilling the task given by the Organisation of Ukrainian Nationalists in Kyiv occupied by fascists, she was executed by Gestapo in Babyn Yar at the age of 35, leaving the inheritance of only 38 poems.

Key words: thematics, love motif, civic lyrics, prophetic poetry.

**МЕЖДУ ДВУМЯ БЕРЕГАМИ
(ТЕМАТИЧЕСКОЕ СВОЕОБРАЗИЕ ЛИРИКИ ОЛЭНЫ ТЕЛИГИ)****Тетяна Голембовская***Ужгородский национальный университет,
ул. Пидгирна, 46, Ужгород, Украина*

В статье освещено тематическое своеобразие лирики Олены Телиги – украинской поэтессы-революционерки, которая, выполняя задание Организации Украинских Националистов, погибла от рук гестапо в Бабьем Яру в возрасте неполных 35 лет, оставив нам в наследие всего 38 лирических поэзий.

Ключевые слова: тематика, любовный мотив, гражданская лирика, профетическая поэзия.

Стаття надійшла до редколегії 17.02.2011

Прийнята до друку 15.03.2011

